

Annettu julkipanon jälkeen
20.12.2013

ASIA Pilvilammen eteläisen osan ruoppaaminen, padon rakentaminen, ruoppausmassojen läjittäminen ja valmistelulupa, Vaasa

HAKIJA Vaasan Vesi
Valimotie 2 B
65100 Vaasa

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Vaasan Vesi on Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa 21.5.2013 vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa Pilvilammen eteläisen osan ruoppaamiseen sekä padon rakentamiseen ja ruoppausmassojen läjittämiseen Pilvilampeen Vaasan kaupungissa sekä lupaa ryhtyä hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista. Vaasan Vesi on lisäksi pyytänyt hakemuksen käsittelyä vesilain 18 luvun 4 §:n mukaisena vaarantorjuntatoimena.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 3 §:n 7) kohta ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

HANKETTA KOSKEVAT LUVAT, PÄÄTÖKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Luvat ja päätökset

Länsi-Suomen vesioikeus on 24.4.1980 päätöksellään 36/180 C myöntänyt Vaasan kaupungille luvan veden johtamiseen Kyrönjoesta nesteenä käytettäväksi kaupungin tarpeisiin ja veden johtamiseen sekä varastoimiseen Kalliolampi -nimisessä järvestä sekä Pilvilammen raakavesialtaassa ja näitä yhdistävässä avo-ojassa.

Kaavoitustilanne ja suojelualueet

Alueella on voimassa ympäristöministeriön 5.10.1990 hyväksymä osayleiskaava. Pilvilampea koskee merkintä W₁, joka tarkoittaa vedenot-

tamona toimivaa vesialuetta. Alueella ei kaavamerkinnän mukaan tule sallia veneilyä, uimarantoja tai muita yleisiä virkistyspalveluja.

Pilvilammen rannat on SL -merkinnällä osoitettu Pilvilammen vedenot-tamon lähisuoja-alueeseen kuuluvaksi luonnonsuojelualueeksi ja mer-kinnällä MU maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on ulkoilun ohjaamistar-vetta tai ympäristöarvoja.

HANKKEEN SIJAINNIN JA SEN YMPÄRISTÖ

Pilvilampi sijaitsee noin 6 km Vaasan keskustan itäpuolella. Sen ympä-ristö on pääosin virkistyskäytössä oleva metsää.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Hankkeen tarkoitus on kunnostaa Vaasan kaupungin raakavesiallas, poistaa lietteen kertymisestä raakaveden laadulle aiheutuva haitta ja helpottaa altaan huoltamista.

Vaasan kaupungin raakavesi otetaan Kyrönjoesta. Vesi pumpataan joesta esisaostusaltana toimivaan Kalliolampeen ja edelleen Pilvilam-peen. Pilvilammesta vesi johdetaan vesilaitokselle. Raakaveden käsitte-lyyn käytettävät kemikaalit lisätään veteen Kalliolammessa. Pilvilammen kaakkoisosa on erotettu munkkipadolla muusta lammesta jälkiflokkausti-laksi, johon Kalliolammessa käsitelty vesi johdetaan.

Pilvilammen veden laatu on heikentynyt, koska jälkiflokkaustila ei enää toimi riittävän tehokkaasti. Veden sameus, väri, kemiallinen hapenkulu-tus (COD_{Mn}) ja rautapitoisuus ovat kohonneet. Veden laadun heikenty-misen syy on pohjalietteen liettyminen esikäsiteltyyn veteen, kun saos-tustila on täyttynyt.

Kunnostuksessa jälkiflokkaustila ruopataan ja sen Kalliolammen puolei-seen päähän tehdään lietetasku. Ruoppausmassan läjittämistä varten jälkiflokkaustilaan rakennetaan pato, jonka taakse sedimentti sijoitetaan. Läjitysalueen koko on noin 1,5 ha ja sinne voidaan läjittää noin 32 000 m^3 massoja. Ruopattavien massojen kokonaismäärä on 31 300 m^3 .

Vesistötiedot

Pilvilampi sijaitsee Laihianjoen alaosan valuma-alueella (41.001). Pilvi-lammen pinta-ala on noin 139 ha ja keskiyvyvyys 5,7 m. Pilvilammen ve-denoton enimmäismäärä on vesitalousluvassa 60 000 m^3 /vrk kuukausi-keskiarvona.

Läjitysalueiden kuivatusvedet johdetaan ojiin, jotka laskevat Laihianjo-keen ja edelleen Vaasan eteläiseen kaupunginselkään. Laihianjoen ekologinen tila on luokiteltu huonoksi ja eteläisen kaupunginselän tila välttäväksi.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö

Pilvilampi on raakavesiallas eikä sitä käytetä muuhun tarkoitukseen. Ranta-alue on vedenottamon lähisuojavyöhykettä.

Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus

Patovalli

Pilvilammen jälkiflokkaustilan kaakkoispäättyyn rakennetaan patovalli alueella olevasta kiviaineesta. Vaasan Vesi on hakenut Vaasan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta maa-aineslain mukaista ottolupaa kolmelle alueelle.

Rakennusmateriaalina käytetään vain puhtaita maa-aineksia. Patovalli rakennetaan pääosin moreenista, josta suuret kivet on poistettu. Moreeniaineksen vedenläpäisevyyden tavoitearvo on alle $10^{-6.5}$, mikä vastaa olemassa olevissa padoissa käytettyä moreenia. Pohjalle vallin molemmille sivuille tehdään louheesta tukipenkereet. Vallin luiskasuojaus tehdään kiviheitokkeella. Moreenin ja kiviheitokkeen väliin asennetaan suodatinkangas.

Patovalli rakennetaan tasoon N2000 +11,00 m. Vallin luiskakaltevuus on 1:3. Patovallin pituus on noin 320 metriä ja harjan leveys noin 5 metriä. Pengermassojen määräksi hakija on arvioinut noin 26 400 m³. Tästä luotaustason yläpuolisen penkereen osuus on noin 8 200 m³ ja alapuolisen, pehmeää perusmaata syrjäyttävän penkereen osuus noin 18 200 m³.

Ruoppaus ja lietetasku

Ruoppaus toteutetaan rakennettavan patovallin päältä ja jälkiflokkaustilan rannoilta pitkäpuomisella kaivinkoneella

Patovallin eteen jälkiflokkaustilaan kaivetaan lietetasku, jonka pinta-ala on noin 0,5 ha ja syvyys 3 m. Ruoppaussyvyys ulottuu keskimäärin tasolle N2000 +7,0 m. Lietetaskun luiskien kaltevuus on 1:3.

Ruoppausta jatketaan syvennyksestä munkkipadolle päin noin 1 m:n syvyisenä.

Ruopattavien massojen määrä on yhteensä noin 31 300 m³. Tästä määrästä patovallin alta syrjäytyvien massojen osuus on 18 200 m³, lietetaskusyvennyksen osuus 9 200 m³ sekä syvennyksen ja Munkkipadon välinen osuus 3 900 m³.

Ruoppaus on suunniteltu tehtäväksi talvella jäältä kaivinkoneella. Jälkiflokkaustilan vesimassaa on vähennetty kevään ja kesän 2013 aikana johtamalla vesi putkella Kalliolammesta suoraan Pilvilammen pääaltaaseen jälkiflokkaustilan ohi. Jälkiflokkaustilan liete poistetaan savikerrokseen asti. Kaivumassat siirretään ensisijaisesti jälkiflokkaustilaan ra-

kennettuun läjitysaltaaseen. Mikäli ruoppausmassa on kiinteää, kuljetaan sitä myös toiselle läjitysalueelle.

Mikäli ruoppausta ei pystytä toteuttamaan talvella jäältä, allas ruopataan pitkäpuolisella kaivinkoneella penkereen päältä tai kaivinkoneella tai kauharuoppaajalla, joka pystyy toimimaan liejun päällä. Jos ruoppaus tehdään kesäaikana, voidaan käyttää myös ponttoonina.

Ruoppauksen jälkeen jälkiflokkaustila huuhdellaan ennen käyttöönottoa. Huuhteluvesi otetaan ohitusputkesta. Huuhteluvesi johdetaan jälkiflokkaustilan lietetaskun rannan puoleisesta päästä purkuputkella kuivatusojiin.

Ruoppausmassojen läjitys

Ensimmäisen ruoppausvaiheen massat läjitetään ensisijaisesti patovallin taakse muodostuvaan altaaseen. Altaassa vesi ohjautuu silttiverhojen läpi tilaan, josta ylimääräinen vesi pumpataan kuivatusojaan. Osa vedestä suotautuu patovallin läpi takaisin jälkiflokkaustilaan. Myöhemmin ruoppausmassoja läjitetään myös maa-ainesten otossa muodostuvalle alueelle noin 900 metrin päähän ruoppausalueen eteläpuolelle.

Kuivatusvesien johtaminen

Pohjoisesta läjitysaltaasta ja maa-ainesten ottopaikan läjitysaltaasta vedet on mahdollista pumpata viereisiin kuivatusojiin. Kiintoaineen kulkeutumista ojiin vähennetään rajaamalla läjitysalueita osiin silttiverholla ja laskeuttamalla kiintoaine ennen pumppausta.

Kiinteistötiedot

Hanke sijoittuu Vaasan kaupungin omistamalle alueelle.

Hanketta varten tarvittavat alueet

Hankealue on hakijan hallussa.

Hankkeen vaikutukset

Rakentaminen ei estä vedenottoa Pilvilammesta, koska jälkiflokkaustilan läpi ei juokseteta vettä. Raakavesi johdetaan Kalliolammesta Pilvilammen pääaltaaseen talvella 2013 rakennetulla ohitusputkella.

Pilvilammen veden pinta on ollut keskimäärin tasolla N2000 +9,3 m. Pilvilammen pääallas ei ole suoraan yhteydessä jälkiflokkaustilaan, jonka veden pinta on pidetty munkkipadon avulla noin metrin Pilvilammen pääaltaan pintaa korkeammalla. Jälkiflokkaustilan veden korkeutta on laskettu talvella 2013, kun Kalliolammen vesi on johdettu ohitusputkella Pilvilammen pääaltaaseen. Hankkeella ei ole vaikutusta Pilvilammen pääaltaan vedenkorkeuteen.

Hankealueen läheisyydessä ei ole rakennuksia tai rakenteita eikä rantavyöhykkeellä toimintaa, joihin hanke voisi vaikuttaa.

Hakija on arvioinut, että ruoppaus vaikuttaa veden laatuun vain jälkiflokkausaltaassa. Hankkeella ei ole vaikutuksia muihin vesitaloushankkeisiin.

Ruopattavan sedimentin nikkelpitoisuus ylittää ympäristöministeriön ympäristöoppaassa 117/2004 esitetyn pilaantuneen sedimentin raja-arvon lähes kaikissa näytteenottopisteissä. Arseenin, kadmiumin, kromin, kuparin ja sinkin pitoisuudet ovat ruoppaus- ja läjitysohjeen 1 tason ja 2 tason välillä eli haitta-ainepitoisuudet ovat kohonneet luonnontasosta. Sedimentti ei pääse kulkeutumaan Pilvilampeen, sillä rakennettavan penkereen sydänosa on moreenia, jonka vedenläpäisevyys on heikohko. Penkereen luiskat verhoillaan suodatinkankaalla, joka estää hienoaineksen kulkeutumisen penkereen läpi jälkiflokkausaltaaseen ja edelleen munkkipadon läpi Pilvilammen pääaltaaseen.

Penkereen taakse jäävän läjitysalueen pohjalietteessä nikkelpitoisuus ylitti yhdellä näytteenottopisteellä pilaantuneen maan ylemmän ohjearvon ja yhdellä alemman ohjearvon (VNA 214/2007). Yhdellä pisteellä sinkin pitoisuus ylitti alemman ohjearvon. Hakija on katsonut, että ruoppaus ei merkittävästi häiritse näiden sedimenttien tilaa ja pilaantuneet sedimenttikerrokset peittyvät penkereen rakentamisen jälkeen ja ruoppauksen edettyä puhtaammilla ruoppausmassoilla. Sedimentit eivät pääse kulkeutumaan Pilvilampeen, sillä penkereen sydänosa rakennetaan moreenista, jonka vedenläpäisevyys on tyypillisesti heikohko. Lisäksi penkereen luiskat verhoillaan suodatinkankaalla, joka estää hienoaineksen kulkeutumisen penkereen läpi.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi ja arvio vahingoista

Ruoppauksen aikaista hienoaineksen kulkeutumista ja suotautumista jälkiflokkaustilasta Pilvilammen pääaltaaseen munkkipadon läpi ehkäistään tarpeen mukaan verhoilemalla munkkipadon jälkiflokkaustaan puoleinen pengersivu siltiverholla ja suodatinhiekkalla. Hakija on arvioinut, että haitta-aineksen kulkeutuminen ruoppausmassojen läjitysalueita Pilvilampeen on vähäistä.

Hakija on arvioinut, että hankkeesta ei aiheudu vesilain mukaan korvattavaa haittaa tai vahinkoa.

Hankkeen hyödyt ja edunmenetykset

Pilvilammen raakavesialtaan jälkiflokkaustilan ruoppauksella estetään Vaasan kaupungin raakaveden laadun heikkeneminen ja mahdollistetaan jälkiflokkaustilan asianmukainen toiminta. Raakaveden esikäsitteily tehostuu, kun jälkiflokkaustilaan rakennetaan lietetasku. Lietetaskulla pyritään hidastamaan Kalliolammesta purkautuvan raakaveden virtausta, jolloin valtaosa raakaveden kiintoaineesta laskeutuu lietetaskun pohjalle.

Hakija on arvioinut, että hankkeesta ei aiheudu menetyksiä yleiselle tai yksityiselle edulle. Jälkiflokkaustila on suunniteltu osaksi vesilaitoksen toimintaa. Alueella ei ole yksityisiä maanomistajia Pilvilammen läheisyydessä.

Tarkkailu

Hakija on esittänyt käyttötarkkailuna kirjanpitoa alueelta ruopattavista massamääristä ja työn etenemisestä. Hakija ei ole esittänyt erillistä vesistö tarkkailusuunnitelmaa, koska Pilvilammen raakavettä tarkkaillaan säännöllisesti normaalin käyttötarkkailun mukaisesti ja koska hankkeen vaikutukset rajoittuvat jälkiflokkaustilan alueelle.

Valmistelulupa ja sen tarpeen perustelu

Hakija on hakenut valmistelulupaa patovallin rakentamiseen jälkiflokkaustilan pohjoisosaan, ruoppausmassojen läjittämiseen muodostuneeseen läjitysaltaaseen, lietaskusyvennyksen rakentamiseen, ruoppaamiseen ja ruoppausmassojen läjittämiselle maa-ainesten otossa syntyvälle alueelle.

Jälkiflokkaustila on rakennettu toimimaan osana vedenpuhdistusprosessia. Tällä hetkellä on käytössä väliaikainen vesienkäsittely kun jälkiflokkaustila ohitetaan siirtoputkella. Putken käyttö on väliaikainen toimenpide, koska sitä käytettäessä kiintoaine jälkisaostuu Pilvilammen pääaltaaseen, josta otetaan raakavesi. Tämän takia jälkiflokkaustilan kunnostus on kiireellinen toimenpide.

Hakija on lisäksi pyytänyt, että hakemus käsiteltäisiin vesilain 18 luvun 4 §:ssä mukaisesti vaarantorjuntatoimena. Pilvilammen jälkiflokkaustilan ruoppaamisessa on kyse elintärkeän toiminnan, Vaasan kaupungin juomaveden, turvaamisessa.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Vaasan kaupungissa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 28.10.2013. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueelta (ELY-keskus), Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta (ELY-keskus), Vaasan kaupungilta ja Vaasan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

LAUSUNNOT

1) Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on lausunnossaan todennut, että hanke voidaan toteuttaa suunnitellusti seuraavin lisäyksin:

Läjitysaltaasta pumpattavan veden laatua on tarkkailtava edustavilla viikkonäytteillä. Näytteistä tulee analysoida vähintään pH, sähkönjohtokyky, kiintoaine, kokonaisfosfori, fosfaattifosfori, kokonaistyppeä, väri, rauta ja kemiallinen hapentarve (COD_{Mn}). Viikkonäytteistä tulee tehdä koostettu näyte raskasmetallimäärityksiä varten (Zn, Ni, Cr, Cd) ja kerta-näytteenä elohopeamääritys pumppausjakson alku- ja loppupuolella.

Pumpattavista vesimääristä tulee pitää kirjaa. Jälkifokkaustilasta johdettavan veden laatua on tarkkailtava kuten läjitysalueen vettä.

Maa-aineksen otosta syntyvälle alueelle voidaan läjittää ruoppausmassoja. Alueelta lähtevän veden laatua tulee tarkkailla, kuten edellä on esitetty.

Kontrollinäytteet on otettava ennen töiden aloittamista, töiden aikana ja töiden päätyttyä ennen purkupaikkaa ja Hamprotholmenin lounaispuolella, jossa ojat yhtyvät. Näytteitä tulee ottaa myös silloin jos altaita tyhjennetään varotoimenpiteenä.

Lietetaskusyvennys voidaan tehdä suunnitellusti.

Analyysitulokset tulee toimittaa ELY-keskukselle kahden viikon sisällä töiden päättymisestä.

ELY-keskus on katsonut, että hanke voidaan käsitellä vesilain 18 luvun 4 §:n mukaisesti vaarantorjuntatoimena.

2) Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen on todennut, että hankkeen kalataloudelliset vaikutukset kohdistuvat todennäköisesti kokonaisuudessaan jälkifokkaustilaan, joka on eristetty Pilvilammesta padolla. Koska jälkifokkaustilaan joutuneista kaloista ei ole tietoa ja hankealue on pieni ja eristetty Pilvilammesta, ovat kalataloudelliset vaikutukset todennäköisesti pieniä.

Lupa voidaan myöntää. Luvan saajan on tarkkailtava ojiin johdettavien vesien kiintoaine- ja metallipitoisuuksia, jotka voivat vaikuttaa Laihianjoen alaosan ja eteläisen Kaupunginselän kalastoon ja kalastukseen haitallisesti.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

3) AA (Reth RN:o 7:22, Höstvesi, Vaasa, Krossbacka RN:o 7:18, Höstvesi, Vaasa ja Lampi RN:o 5:75, Veikkaala, Vaasa) on todennut, että vesi patoalueelta johdetaan Höstveden kylän läpi kulkevassa ojassa. Ojaa on perattu useita kertoja, viimeksi talvella 2011-12 noin 3-4 m³/m. Vaasan Veden tulee huolehtia, että ruoppauksesta ja padon rakentamisesta ei pääse ruoppausmassoja Höstvedenojaan. Jos niin kuitenkin tapahtuu, tulee Vaasan Veden vastata ylimääräisistä perkaus- ja kuljetuskustannuksista. Patovallit tulee rakentaa niin vankkoiksi, että lietettä ja ruoppausmassoja ei pääse valumaan yksityisten maanomistajien pelloille tai metsiin. Vaasan Veden on korvattava mahdolliset vahingot.

HAKIJAN SELITYS

1) Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat –vastualueen lausunnon johdosta hakija on ilmoittanut tarkkailevansa alueelta lähtevän kuivatusveden laatua ja vaikutuksia alapuolisessa vesistössä lausunnossa edellytetyllä tavalla. Hakija pitää kirjaa pumpattavista vesimääristä ja toimittaa kaikki analyysitulokset ELY-keskukselle töiden päätyttyä.

2) Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunnon johdosta hakija on ilmoittanut tarkkailevansa ojiin johdettavien kuivatusvesien kiintoaine- ja metallipitoisuuksia Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen edellyttämällä tavalla.

3) AA:n muistutuksesta hakija on todennut, että padot rakennetaan niin, ettei liete- ja ruoppausmassoja pääse ympäristön ojiin, Höstvedenojaan eikä naapurikiinteistöjen alueelle. Mikäli ojien liettymistä tapahtuu, hakija huolehtii ojien perkauksesta.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Ratkaisu vaarantorjuntatoimien osalta

Aluehallintovirasto hylkää Vaasan Veden pyynnön hakemuksen käsittelemiseksi vesilain 18 luvun 4 §:n mukaisena vaarantorjuntatoimena.

Perustelut

Vesilain 18 luvun 4 §:n mukaan ”Jos poikkeuksellisista luonnonoloista tai muusta ylivoimaisesta tapahtumasta aiheutuu tulva tai muu sellainen vesistön tai sen vesiolojen muutos, josta voi aiheutua yleistä vaaraa ihmisen hengelle, terveydelle taikka suurta vahinkoa yksityiselle tai yleiselle edulle, lupaviranomaisen on määrättävä valtion valvontaviranomainen tai vesitaloushankkeesta vastaava ryhtymään vaaran poistamiseksi tai vahinkojen vähentämiseksi välttämättömiin väliaikaisiin toimenpiteisiin Määräys voidaan antaa sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään tai sen nojalla annetuissa luvissa tai päätöksissä määrätään.

Jos luvan saaneen vesitaloushankkeen toteuttamiseksi on tarpeen ryhtyä kiireellisesti väliaikaisiin toimenpiteisiin hanketta uhkaavan kuivuuden, tulvan, sortuman, jään tai muun poikkeuksellisen syyn vuoksi, lupaviranomainen voi hakemuksesta antaa vesitaloushankkeesta vastaavalle oikeuden ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin haitallisten seurausten estämiseksi.

Hakemuksen 1 momentissa tarkoitetun määräyksen antamiseksi voi tehdä valtion valvontaviranomainen. Jos asian kiireellisyys tai muu painava syy sitä edellyttää, 1 ja 2 momentissa tarkoitettu hakemus voidaan käsitellä noudattamatta, mitä 11 luvussa säädetään hakemusasioiden käsittelystä. Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu lupaviranomaisen päätös saadaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.”

Aluehallintovirasto on katsonut, että Pilvilammen jälkiflokkaustilan ruoppaaminen on Vaasan kaupungin raakaveden laadun turvaamisen kannalta kiireellinen. Asiassa ei kuitenkaan ole kysymys vesilain 18 luvun 4

§:n tarkoittamista poikkeuksellisista luonnonoloista tai muusta ylivoimaisesta tapahtumasta ihmisten hengelle tai terveydelle aiheutuvasta vaarasta tai muusta poikkeuksellisesta syystä, jonka perusteella olisi ollut tarpeen ryhtyä muihin välttämättömiin tai kiireellisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin kuin jo toteutettuun Kalliolammesta tulevan veden johtamiseen ohitusputkella Pilvilammen pääaltaaseen.

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Vaasan Vedelle luvan Pilvilammen eteläisen osan ruoppamiseen, padon rakentamiseen ja ruoppausmassojen läjittämiseen Vaasan kaupungissa. Padon ja ruopattavien alueiden sijainti on esitetty hakemuksen täydennykseen liitettyssä, 28.8.2013 päivätyssä piirustuksessa nro 1510000944-16, Suunnitelmapakettia. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa vahinkoa, haittaa tai muuta edunmenetystä.

Lupamääräykset

Rakenteet ja niiden käyttö

1. Patovalli ja ruoppausmassan läjitysalue on rakennettava hakemuksen täydennyksen liitteenä olevan 28.8.2013 päivätyn asemapiirroksen, mitataaava 1:2 000, mukaisesti.

Pato on rakennettava heikosti vettä läpäisevästä moreenista tasoon N2000 +11,00 m ja verhoiltava suodatinkankaalla ja kiviheitokkeella. Rakentamiseen saa käyttää vain puhtaita maa- ja kiviaineksia.

Olemassa olevan munkkipadon jälkiflokkaustilan puoleinen luiska on verhoiltava silttiverholla.

2. Kuivatusvesi läjitysaltaista on johdettava laskeutuksen jälkeen hankealuetta ympäröiviin ojiin.

Töiden suorittaminen

3. Ruoppaus on tehtävä ensisijaisesti jäältä. Ruoppausvyvyys saa ulottua tasolle N2000 +7,0 m.

Ruoppaus on toteutettava siten, että ruoppausalueelta ei pääse lietettä Pilvilammen pääaltaaseen eikä lähialueen ojiin.

Ruoppauksen aikana jälkiflokkaustilaan ei saa johtaa vettä. Ruopattujen alueen huuhteluviedet on johdettava jälkiflokkaustilasta hankealuetta ympäröiviin ojiin.

4. Ruoppausmassat on sijoitettava ensisijaisesti rakennettavan padon taakse muodostuvaan läjitysaltaaseen. Massoja voidaan sijoittaa myös maa-aineksen oton yhteydessä muodostuvalle läjitysalueelle.

Läjitettäessä massoja maa-aineksen ottoalueelle on huolehdittava siitä, että massoja ei pääse huuhtoutumaan alueen ojiin.

5. Läjitysaltaista pumpattavan kuivatusveden kiintoainepitoisuutta on pienennettävä käyttämällä altaissa siltiverhoja.

6. Rakennustyöt on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että raakavesialtaan käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä.

Kunnossapito

7. Padon ja muiden rakenteiden kunnossapidosta on huolehdittava asianmukaisesti.

8. Väliaikaiset rakenteet on välittömästi työn päätyttyä purettava ja jätteet toimitettava asianmukaiselle jätteiden vastaanottajalle.

Töiden päätyttyä rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi

9. Mikäli töiden yhteydessä havaitaan raakaveden laatua vaarantavia muutoksia Pilvilammen veden laadussa, on työt keskeytettävä ja luvan saajan on ryhdyttävä viipymättä toimenpiteisiin haittojen poistamiseksi. Luvan saajan on ilmoitettava asiasta välittömästi Vaasan kaupungin terveysuojeluviranomaiselle, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Vaasan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

10. Mikäli kuivatusvesien johtamisesta aiheutuu laskuojien liettymistä, luvan saajan on huolehdittava ojien puhdistamisesta.

Korvaukset

11. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.

12. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Tarkkailu

13. Luvan saajan on tarkkailtava työvaiheita, kuormitusta ja vesistövaikutuksia seuraavasti:

Käyttötarkkailu

Ruopattavista massamääristä on pidettävä kirjaa.

Läjitysaltaista vesistöön pumpattavan veden määrä on mitattava ja kirjattava.

Kuormitustarkkailu

Vesistöön pumpattavasta vedestä on otettava näytteet kerran viikossa huuhteluvaiheen loppuun saakka.

Näytteistä on määritettävä pH, sähkönjohtavuus, kiintoaine, sameus, väri, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}) sekä kokonaisfosfori-, fosfaattifosfori-, kokonaistyyppi-, rauta- ja nikkelpitoisuus. Viikkonäytteistä on tehtävä kokoomanäyte, josta on määritettävä sinkin, kromin ja kadmiumin pitoisuudet.

Pumppauksen alkaessa ja ennen sen päättymistä on otettava kerta-
näytteet, joista määritetään sinkin, kromin, elohopean ja kadmiumin pitoisuudet.

Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama.

Vesistötarkkailu

Luvan saajan on tarkkailtava veden laatua yhdellä ojahavaintopaikalla ennen kuivatusvesien purkupaikkaa ja Hamprotholmenin lounaispuolella, missä ojat yhtyvät. Vesistönäytteet on otettava ennen töiden aloittamista, töiden aikana kahden viikon välein ja töiden päätyttyä. Näytteistä on määritettävä pH, sähkönjohtavuus, kiintoaine, sameus, väri, kemiallinen hapenkulutus (COD_{Mn}) sekä kokonaisfosfori-, fosfaattifosfori-, kokonaistyyppi-, rauta-, ja nikkelpitoisuus.

Raportointi

Tarkkailujen tulokset on toimitettava Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Vaasan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle kahden viikon kuluessa töiden päättymisestä.

Tarkkailujen tulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa muuttaa tarkkailusuunnitelmaa.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

14. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin 10 vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

Ilmoitukset

15. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Vaasan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Vaasan kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle ja tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maanomistajille.

16. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Vaasan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset

Padon rakentaminen Pilvilammen jälkiflokkaustilaan ja tilan ruoppaaminen ovat tarpeen, jotta luvan saaja pystyy varmistamaan jälkiflokkauksen toiminnan ja Vaasan kaupungin raakaveden hyvän laadun.

Hanke ei ole alueella voimassa olevan osayleiskaavan vastainen.

Hankealueelta ei työn aikana johdeta vettä Pilvilammen pääaltaaseen, joten hanke ei vaikuta haitallisesti raakaveden laatuun. Läjitysalueiden kuivatusvesien johtamisesta vesistöön voi aiheutua työn aikaista veden samenumista.

Hankkeesta yleisille ja yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Hanke ei heikennä vesistön ekologista tilaa.

Lupamääräykset

Kiintoaineen kulkeutumisen ehkäisemiseksi on annettu lupamääräykset 3–6.

Tarkkailumääräyksillä varmistetaan, että hankkeen vaikutuksista saadaan riittävästi tietoa haittojen ehkäisemiseksi.

Tarkkailuvelvoitetta määrättäessä on lisäksi otettu huomioon, mitä Kokemäenjoen–Saaristomeren–Selkämeren vesienhoitosuunnitelman seurantaohjelmassa on pidetty tarpeellisena seurannan järjestämiseksi.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5 §, 6 §:n 2 momentti, 7, 8, 10, 11 ja 18 §
Ympäristönsuojelulain 43 ja 46 §

Valmistelulupa

Aluehallintovirasto oikeuttaa Vaasan Veden ryhtymään hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

Perustelut

Pilvilammen jälkiflokkaustilan kunnostus on kiireellinen Vaasan kaupungin raakaveden laadun turvaamiseksi. Raakaveden laadun seurannassa on havaittu jälkiflokkaustilan täyttymisestä aiheutuvaa veden laadun heikkenemistä. Kunnostuksesta aiheutuu vähiten haittaa ja se on teknisesti helpoin toteuttaa jääpeitteisenä aikana.

Valmistelevat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Luvassa tarkoitetut työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen otetaan olennaisilta osin palauttaa entisen veroiseksi siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan.

Valmistelevia toimenpiteitä ei ole tarpeen yksilöidä, kun otetaan huomioon, että kyseessä on kaupungin vesihuollosta vastaavan laitoksen hanke sen itsensä hallitsemalla alueella ja hankkeesta aiheutuvat vähäiset haitalliset vaikutukset.

Kun otetaan huomioon hankkeen luonne ja vaikutukset ja se, että hakijana on Vaasan kaupungin häiriöttömästä vesihuollosta vastaava kunnallinen liikelaitos, vakuuden asettaminen valmisteluluvan osalta on ilmeisen tarpeetonta.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 16 ja 17 §

Lausuntoihin ja muistutuksiin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa 1) Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen ja 2) Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen vaatimukset huomioon lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

3) AA:n muistutus on otettu huomioon lupamääräyksissä 10–12.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 8 220 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1572/2011) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan

maksutaulukon mukaan vesialueen ruoppausta koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 8 220 euroa, kun ruopattava massamäärä on 20 000–200 000 m³ ktr.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Vaasan Vesi

Jäljennös päätöksestä

Vaasan kaupunki

Vaasan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Vaasan kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköpostitse)

Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen (sähköpostitse)

Suomen ympäristökeskus (sähköpostitse)

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille, joille on lähetetty lupahakemuksesta erityistiedoksianto sekä niille, jotka ovat esittäneet lupahakemuksesta muistutuksia, vaatimuksia tai mielipiteitä.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja lehdissä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Vaasan kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Pohjalainen ja Vasabladet -nimisissä sanomalehdissä.

MUUTOKSENHAKU
la.

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamal-

Liite

Valitusosoitus

Jari Tolppanen

Reko Vuotila

Kirsti Poikonen

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvokset Jari Tolppanen (puheenjohtaja) ja Reko Vuotila.

Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Kirsti Poikonen.

KP/ta

VALITUSOSOITUS

- Valitusviranomainen** Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
- Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. **Valitusaika päättyy 20.1.2014.**
- Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, alueelliset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- päätös, johon haetaan muutosta
 - valittajan nimi ja kotikunta
 - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
 - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
 - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
 - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
 - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- Valituksen toimittaminen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle**
- Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä** ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot**
käyntiosoite:	Wolffintie 35,65200 Vaasa
postiosoite:	PL 200, 65101 Vaasa
puhelin:	029 501 8450
telekopio:	06-317 4817
sähköposti:	kirjaamo.lansi@avi.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15
- Oikeudenkäyntimaksu** Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.